

העותרים:

עלי חסיין מחמוד אבו צפייה, ראש מועצת הכפר בית סירא ואח'

ע"י ב"כ עוה"ד לימור יהודה ו/או דן יקיר ו/או דנה
 אלכסנדר ו/או אבנר פינצ'וק ו/או מיכל פינצ'וק ו/או
 עאוני בנא ו/או לילה מרגלית ו/או באנה שגרי-בדארנה
 ו/או שרון אברהם-ויס ו/או סוניה בולוס ו/או עודד פלר
 ו/או טלי ניר ו/או נסראת דקואר ו/או גיל גן-מור

מהאגודה לזכויות האזרח בישראל

ת"ד 34510, ירושלים 91000
 טל': 6521218 - 02; פקס': 6521219 - 02

- נ ג ד -

1. שר הביטחון 2. מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה והשומרון 3. מפקד חטיבת בנימין ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים, ירושלים 4. שורת הדין – Israel Law Center ע"י ב"כ עוה"ד ניצנה דרשן-לייטנר ו/או אחי' 5. תנועת גדר לחיים – להקמת גדר הפרדה ע"י ב"כ עוה"ד אילן ציאון ו/או אחי'	המשיבים:

בקשה למתן פסק-דין

1. עתירה זו הוגשה נגד החלטתם ופעולותיהם של המשיבים 1-3 (להלן: המשיבים) לחסום לתנועת פלסטינים את קטע כביש 443, העובר בתוככי הגדה המערבית (להלן: "כביש 443"), תוך ייחוד השימוש בכביש לתנועתם של ישראלים בלבד.
2. העותרים עתרו לבית משפט זה במרץ 2007 לקבלת הכרעתו בשאלת חוקיות מעשיהם של המשיבים, בגינם נפגעות באופן קשה זכויות אדם מוגנות שלהם, כמו גם של כלל תושבי האזור הפלסטינים. לטענת העותרים, פעולות המשיבים פגומות בפגם חמור של חוסר סמכות, ולפיכך הן בלתי-חוקיות ביסודן.

3. בתיק זה התקיימו שני דיונים, והוגשו כתבי טענות רחבי היקף. במסגרת טענות הצדדים בכתב ובעל-פה נפרשה תשתית עובדתית ומשפטית נרחבת, המתייחסת אף לבחינת מבחן המידתיות (בהרחבה רבה על-ידי המשיבים).
4. בהחלטה שניתנה עם תום הדיון בעתירה, ביום 5.3.2008 (אך הומצאה לעותרים אך ביום 12.3.2008) נקבע, כי על המשיבים לעדכן את בית המשפט בתוך שישה חודשים על מצב התקדמות העבודות בכבישי "מרקם החיים". להחלטה זו לא ניתן כל נימוק.
5. **משמעותה של החלטת ביניים זו היא:** מתן הכשר להמשך קביעתן של עובדות (בלתי-חוקיות) וכמעט בלתי הפיכות בשטח על-ידי המשיבים – המשך סלילתה של מערכת כבישים חלופית, נפרדת, והכשרתה של פגיעה פסולה בחופש התנועה ובזכויות אדם בסיסיות נוספות של עשרות אלפי תושבים מוגנים¹. במתן הרשות להמשיך בסלילתה של מערכת זו אף מרשה בית המשפט למשיבים להתנער מהצהרותיהם בעבר, הצהרות שנתנו עת ביקשו להכשיר את סלילתה של כביש 443 ואת הפקעת האדמות, שנדרשה לצורך זה.
- כמו כן יש בהחלטה משום אישור משתמע למדיניות רשמית של הפרדה בתנועה בתוך השטח הכבוש, המבוססת על שיוכו של אדם, המפלה לרעה את תושביו המוגנים של השטח הכבוש והמעדיפה על פניהם את אזרחי המעצמה הכובשת. כפועל יוצא מכך אף יש בה אישור משתמע לניצול של משאבי השטח הכבוש על-ידי המעצמה הכובשת לתועלתה ולתועלת אזרחיה, והכל בניגוד לחובותיו הבסיסיות של המפקד הצבאי, כפי שנקבעו על-ידי בית משפט זה בפרשת ג'מעית אסכאן².
6. אין המדובר בהחלטה, שניתנה בשלב מקדמי בהליך, כדוגמת החלטה בבקשה לצו ביניים, המוגשת עם פתיחתו של הליך, כי אם בהחלטה שניתנה לאחר שהצדדים סיימו להביא את טענותיהם.
7. **שמדובר בהחלטה מהותית, הדוחה לכאורה את טענותיהם המשפטיות-עקרוניות של העותרים בדבר היעדר סמכותם של המשיבים לעשות את שהם עושים. למרות זאת, היא ניתנה ללא כל הנמקה וללא התייחסות לטענותיהם המשפטיות של העותרים.**
8. החלטה זו מפרה את זכותם של העותרים לקבלת פסק-דין בעתירתם, ולקבלת הכרעתו המנומקת של בית משפט זה בשאלה – האם מעשיהם של המשיבים כיום, ולא בזמן עתידי כלשהו, ובנסיבות שונות, הינם חוקיים. זוהי חובה בסיסית המוטלת על כל רשות מינהלית – לנמק החלטותיה. היא מוטלת ביתר שאת על הרשות השופטת, החורצת את דינו של האזרח הבא בפניה ומלין על פגיעה אנושה ובלתי-חוקית בזכויותיו.

אין כל מקום להמתין לכביש "מרקם החיים"

¹ המספר של עשרות אלפי אנשים הנפגעים מסגירתו של כביש 443 בפניהם, מתייחס אך לתושבי הכפרים העותרים. מאחר שמדובר באיסור תנועה המוטל על כל רכב פלסטיני באשר הוא, הרי שהיקף הנפגעים הישיר (לא תיאורטי), הינו גדול פי כמה וכמה מונים.

² בג"צ 393/83 ג'מעית אסכאן נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש, פ"ד לז(4) 785

9. כביש "מרקם החיים", אשר מתן פסק-הדין בעתירה זו נדחה לצורך מעקב אחר סלילתו – איננו אלה ניסיון לתיקון עוול בעוול נוסף. סלילת כביש זה או אחר איננה יכולה להביא לריפויים של הפגמים החמורים, שנפלו בפעולות המשיבים. כל שהיא טומנת בחובה הינה סכנה חמורה של הכשרת ניצול משאבי השטח הכבוש על-ידי המעצמה הכובשת, וליצירתו של משטר הפרדה והפליה בחסות בית המשפט.
10. לא זו אף זו, סלילת כביש "מרקם חיים", המתיימר לתת מענה נקודתי לכמה כפרים, מתעלמת ממכלול מרקם החיים וצרכי החיים של האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית באזור כולו, ביישובים רבים נוספים (ולא רק עשרות האלפים, המתגוררים בכפרים העותרים).
11. כביש 443 איננו כביש מקומי, ולא היה כזה אף בטרם הורחב במהלך שנות ה-80 על אדמותיהם המופקעות של תושבי הכפרים העותרים. המדובר בכביש אזורי, אשר שימש ככביש מקשר בין אזורים ויישובים נרחבים באזור כולו.
12. לעומת זאת, כביש "מרקם החיים" המדובר (שסלילתו אמורה להסתיים לפי הצהרת המשיבים בתוך כשנה, כרוכה בהרס אדמות נוסף, ובהשקעה נוספת של מיליוני שקלים) אמור לקשר בין בית עור אל-פוקא לבין ביתוניא.
13. "ההחלפה" שמבקשים המשיבים לעשות בין כביש 443 – אותו הם מייחדים לטובתם של תושבי מדינת ישראל, לצורך קישור בין אזור השפלה לירושלים – לבין כביש מקומי – המחבר בין הכפר בית עור אל-פוקא לבין ביתוניא - מתעלמת מהעובדה, כי מדובר בכביש מרכזי עבור אוכלוסייה גדולה פי כמה וכמה מונים, החיה במרחב כולו, כפי שאף הוצהר על-ידי המשיבים עצמם בעבר.
14. ההצעה של כביש "מרקם החיים" כפתרון על-ידי המשיבים חושפת את עוצמתו של העיוות הבסיסי, המדריך את שיקול דעתם – הקרבת האינטרסים וטובתם של תושבי האזור המוגנים, לא עבור קידום אינטרסים ביטחוניים לגיטימיים של הכוח הכובש בשטח הכבוש, אלא לשם קידום אינטרסים של מדינת ישראל, ולמען נוחותם והעדפותיהם של תושבי מדינת ישראל.

סיכום

15. נוכח האמור לעיל העותרים מבקשים, בהתאם לזכותם ועל יסוד המצב העובדתי והמשפטי, שהוצג בפני בית המשפט בכתבי הטענות המפורטים שהובאו בפניו, לקבל פסק-דין, אשר יכריע האם מעשיהם של המשיבים הינם חוקיים.
16. לפיכך מתבקש בית המשפט הנכבד ליתן פסק-דין בעתירה.

היום, 18 במאי, 2008

לימור יהודה, עו"ד

ב"כ העותרים